

Кунак Наталія Василівна
*студентка 2 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник:
Красовська Ольга Олександрівна,
*д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МЕДІАОСВІТИ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВА» У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

У педагогічну практику універсальний грецький термін «технологія» (означає «знання про майстерність») увійшов разом із витисненням необхідності наукового обґрунтування закономірностей пошуку оптимальної сукупності методів і засобів організації навчально-виховного процесу, цілеспрямованого впливу на особистість учня, що характеризують майстерність педагога, подібну до мистецької діяльності (від «технос» – мистецтво, майстерність, «логос» – наука). Освітні технології складають сьогодні цілу галузь педагогічної науки, осмислюється технологічний підхід в освіті, підлягають опису та аналізу найпоширеніші вітчизняні та зарубіжні технології, обґрунтовуються авторські технології, досліджується весь арсенал технології учителя.

«Технологія навчання, – як зазначає С. Гончаренко (за визначенням ЮНЕСКО), – це в загальному розумінні системний метод створення, застосування й визначення всього процесу навчання і засвоєння понять з урахуванням людських і технічних ресурсів та їх взаємодії, який ставить своїм завданням оптимізацію освіти» [1, с. 354]. Технологія навчання, як уточнює зміст дидактичної технології Пехота, «відображає шлях освоєння конкретного навчального матеріалу в межах визначеного предмета, теми, питання й у межах цієї технології. Вона близька до методики» [1, с.12].

Структура дидактичної технології:

- а) концептуальна основа;
- б) змістова частина навчання:
 - мета навчання – загальна і конкретна;
 - зміст навчального матеріалу;
- в) процесуальна частина – технологічний процес:
 - організація навчального процесу;
 - методи і форми навчальної діяльності школярів;
 - методи і форми роботи вчителя;
 - діяльність учителя з керування предметом засвоєння матеріалу;
 - діагностика навчального процесу.

У «Педагогічному словнику» поняття «педагогічна технологія» розглядається М. Ярмаченком як «сукупність засобів і методів відтворення теоретично обґрунтованих процесів навчання і виховання, що дозволяють успішно реалізувати поставлені освітні цілі»; це поняття взаємодіє з дидактичними завданнями, особливості якого визначають вибір педагогічної технології [1, с.24]. Педагогічна технологія передбачає гнучке управління навчальною діяльністю учнів, а не жорстке авторитарне керування. Саме управляти, а не керувати, адже керують людьми, а управляють цілісними і складними системами. Управління передбачає наявність у педагогічній системі двох узгоджених підсистем (учитель – учні), між якими налагоджений не лише прямий, а й зворотний зв'язок – підстава для корекції прямого зв'язку. Зворотний зв'язок потрібний і педагогові, й учню, щоб знати про свої досягнення і з вірою у свої сили йти вперед.

Специфіка навчання мистецької освітньої галузі в сучасних умовах потребує від учителя ще й широкого впровадження деяких *нетрадиційних або маловикористовуваних методів і технологій* навчання серед яких: особистісно зорієнтовані, колективні, ігрові, інтегративні, творчо-стимулюючі, емоційно-регулюючі, проблемно-моделюючі, перцептивно-аксіологічні у вербальних та невербальних варіантах, електронно-інформативні, поліекранні.

Особливий інтерес на сучасному етапі розвитку методики навчання мистецької освітньої галузі становлять *медіатехнології навчання*. Необхідність використання таких педагогічних інструментів у практиці початкової школи зумовлена особливостями сучасного суспільного розвитку. Для загальної мистецької освіти застосування *медіатехнологій* є мало дослідженим аспектом інноваційної діяльності вчителя [3].

Ознайомлення учнів з усією палітрою *сучасних медіазасобів, залучення їх до художньо-творчої діяльності в царині засобів масової інформації, зокрема й шляхом застосування у навчальному процесі графічних, музичних, анімаційних комп'ютерних редакторів*, відкриває нові горизонти для художньо-творчої діяльності самореалізації особистості.

Світова комп'ютерна мережа інтернет з її глобальним характером – це джерело пізнання культури багатьох народів світу, унікальне мультисенсорне середовище для творчого самовираження особистості, потужний засіб художньо-естетичної самоосвіти. Принципово нові можливості відкриває система інтернет у поширенні мистецьких цінностей, адже школярі можуть «подорожувати» веб-сторінками всесвітньовідомих художніх музеїв, галерей, оперних театрів тощо [2].

Метод «Мікрофон» користувався популярністю серед учнів, саме тому ми намагались досить часто застосовувати його при проведенні уроків «Мистецтва». Запитайте учнів, що таке жанр? Які асоціації з цим словом? Які жанри вони вже знають з літератури? Учитель розповідає, що багато повідомлень у мас-медіа (на телебаченні, в інтернеті, газетах тощо) схожі одне на одного. Наприклад, легко розрізнити комедії від дійовиків (екшну), бо в перших ми маємо смішні ситуації чи героїв, а в других – пригоди з погонями і суперниками. Аналогічно серед усіх програм можна виділити, скажімо,

телесеріал, ток-шоу або прогноз погоди. Ці типи повідомлень називаються жанрами медіа. Жанр – це тип твору, що має аналогічну форму та зміст. Наприклад, в телевізійних прогнозах погоди на різних телеканалах Схожа форма: у кадрі є ведучий, який говорить; аналогічний зміст: програма розглядає, яка погода буде в різних місцях невдовзі. Однак деякі типи повідомлень можуть бути створені на різних носіях. Наприклад, репортаж (повідомлення про подію, яка що відбулася) може бути у вигляді телевізійної новини чи друкованої статті в газеті.

Одним із пріоритетних педагогічних завдань є виховання аудіовізуальної культури школярів, що передбачає формування здатності розуміти «мову», «мовні коди» різноманітних засобів масової інформації, самостійно оцінювати інформацію, критично ставитися до неї. Розгалужена система медіакультури в єдності її складових має бути відображена у змісті загальної середньої освіти, наприклад як інтегративний курс варіативного компонента, і водночас представлена різноманітними гуртками, клубами, студіями, об'єднаннями в системі позашкільної освіти (профорієнтаційний і дозвіллевий напрями).

Безмежні можливості медіаресурсів сьогодні надають істотну методичну допомогу вчителям мистецтва, адже «знімають» чимало проблем забезпечення уроків художнім матеріалом, які завжди існували, проте в майбутньому за умов їх дійсно масового розповсюдження, ймовірно, актуалізується питання створення спеціальної методики [5, с.164]. Започаткування *електронних підручників та інших супутніх форматів комп'ютерного супроводу* навчання учнів у Новій українській школі не лише відіграє значну прогресивну роль для подальшого розвитку мистецької освіти як інноваційний етап її реформування, а й спрямоване на вирішення глобального запиту суспільства щодо діджиталізації освіти загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав. 2004. 218 с.
2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків, 2009. 176 с.
3. Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ. Навчально-методичний посібник. / О. В. Волощенко, О.В. Чорний Київ: Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. 54. с. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/94.pdf
4. Освітні технології. Навчально-методичний посібник. [за заг. ред. О. М. Пехоти]. К. : А.С.К., 2002. 255 с.
5. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ. Освіта України, 2008. 274 с.